

# „UČITELJSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

## Vabilo

na

# XXVI. redni občni zbor,

ki bo

v četrtek, dne 9. maja 1929, ob 10. uri v Ljubljani  
v dvorani mestnega magistrata.

### Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug z dne 29. marca 1929.
3. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1928.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in o poslovanju upravnega sveta.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmišlu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

### Upravni svet.

## Kronika.

### IZ POLEMKE O URADNISKEM VPRAŠANJU.

Ivan Hribar piše med drugim:

Veliki smoter, ki si ga je postavil naš narodni kralj, da reši državo neznošnih in pogubnih posledic izrodilnega parlamentarizma ter jej pridobi v svetu ugleda in kredita, je mogoče doseči le s temeljitim izboljšanjem državne uprave. Le ta se bo izboljšala le tedaj, če si ustvarimo upravni aparat, ki bo funkcioniral pravično, točno in vestno. Ta aparat pa ne sme biti odvisen od političnih strank. On mora biti stalen, kakor so stalni sodniki, ker le kontinuiteta ustvarja smotnostno upravo.

V politično prepričanje upravnih uradnikov se seveda ne sme posegati, v kolikor se giblje v mejah zakonov; toda v službi ga ne smejo nikdar uveljavljati. Njihova naloga mora biti, da povsem nestransko in nasproti vsem državljanom (nako vrše zakone, ker le taka uprava ustvarja pravno sigurnost, ki je glavni predpogoj za medsebojno zaupanje in ki edino more vesti k zadovoljnosti in blagostanju tema dvema najmočnejšima stebroma državne zgradbe. Zato je po mojem mnenju potrebna revizija uradniškega zakona v tem smislu, da se določijo najstrožje kazni za vsako zlorabo urada in službe.

Pa še nekaj drugega, kar prijatelji dela in reda z veliko skrbjo opažajo, da se je razpasla ponekod jako bohotno v naši državni upravi, je treba z vso energijo in skrajno brezobzirnostjo odpraviti. Na mesto komoditete, ki se nevarno uveljavlja v mnogih uradih in je lastna zlasti nekaterim višjim uradnikom, ki bi imeli dajati svojemu podrejenemu oseboju dober vzgled, mora stopiti marljivost, mesto površnosti vestnost, mesto počasnosti ekspeditivnost.

Vse to ima država pravico in dolžnost trčati od svojega uradništva in bo — ako svojo nalogo prav umeva in hoče, da bo kdaj dobro urejena — tudi res zahtevala. Nasproti temu pa ima tudi najno dolžnost, da svoje uradniške plače tako, da jim bo mogoče pošteno važnosti stanu in ugledu države primerno živeti, za svoje rodbine skrbeti in starosti brez bojazni gledati v obraz.

Stalnost državnih uradnikov je predpogoj dobre uprave, je edino poročstvo za red, ki mora ali pa bi vsaj moral v njej vedno vladati.

Uradništva je v nekih uradih absolutno preveč. Prišlo je v urade po zakonitih stopnicah strankarsko-politične protekcije. Ono je ne samo breme državni blagajni, temveč — v slučajih v katerih sploh v urade prihaja — tudi ostalim uradnikom v napotje. Tako uradništvo brez usmiljenja iz uradov! Naj se mu izplačajo odpravnine, kjer je to po zakonu opravičeno. Ta izdatek bo vsekako produktivnejši, ko sedanje izplačevanje službenih prejemkov, ker bo v veliki meri povečal udeleževanje drugih, upravi res potrebnih uradnikov. Če se potem k tako pridobljenim prihrankom pridoda še neka vsota, lahko bo službene prejemke na pravo število reducirane državnega uradništva zvišati tako, da bo država lahko z vsem avtoritativnim naglaskom zahtevala od svojih uradnikov absolutno poštenje in da bo mogla brez ozira na desno in levo čistiti njihove vrste od nevednikov.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje tvrdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7. Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorci.

## O učiteljskih organizacijah v tujih državah.

### PRIHRANKI ČESKOSLOVENSKE MLADINE.

(E. Lippert. — A. Lajovic.)

Na šolski razstavi glavnega mesta Prage, na razstavi sodobne kulture v Brnu je bilo z diagrami ponazorjeno varčevanje češke mladine iz 40 osnovnih in 82 meščanskih šol iz Prage v l. 1927. Po diagramu je prihranilo 8541 otrok navedenih osnovnih šol 1.994.160 Kč in 9585 otrok meščanskih šol 2.098.454 Kč. Tedaj je 1 otrok osnovne šole prihranil na leto 233 Kč in 1 otrok m.ščanske šole pa 218 Kč. — Zveza čeških hranilnic ima med šolsko mladino 154.911 železnih hranilnikov, iz katerih se vlagajo učencem prihranki in njihove knjižice. Največ teh hranilnikov je na Češkem, t. j. 109.798, na Moravskem in v Sleziji 42.373 in na Slovaškem dosedaj samo 2740. Otrokom, ki vstopajo v prvi razred osnovnih šol, dajejo nekatere hranilnice vložne knjižice z vložkom 1 Kč, 2 Kč, 3 Kč, 5 Kč, pa tudi po 10 Kč, 20 Kč in celo 50 Kč, da tako podpre varčnost otrok, zakaj vložni denar se ne more dvigniti prej, kakor po dovršenem 21. letu, torej s polnoletnostjo. V l. 1927. so razdelile hranilnice 261.283 hranilnih knjižic in nabrale od učencev na nje 79.743.230 Kč. Kako se razvija varčnost otrok najbolje dokazuje primer mesta Kraljevo Polje pri Brnu na Moravskem. V mestni hranilnici je bilo v letu 1908. otroških hranilnih vlog v celoti 1203'90 Kč, v l. 1918. že 58.264'33 Kč in v l. 1927. pa 3.641.485'41 Kč.

Tako poroča naš odlični prijatelj E. Lippert iz Prage. Kaj se je pa med slovensko mladino storilo v zadnjih desetih letih za povzdigo varčnosti? Ustanovila se je poštna hranilnica, kjer lahko vloži šolska deca vsak, tudi desetparsi prihranek. Nekatere hranilnice imajo nekoliko železnih nabiralnikov med mladino, toda ti so tako redko sejani, da n. pridejo v poštev. Nobena hranilnica ne izkazuje posebej koliko vlog ima od šolo-obvezne mladine, šole same pa tudi ne posvečajo varčnosti in njenemu vzgojnemu pomenu in povzdigi sile narodnega gospodarstva prav nikake pažnje in to ponajveč radi tega, ker učitelji sami niso dosti poučeni o tej prevažni panogi in si v nobenem slučaju še sami ne znajo pomagati, kaj šele da bi vedeli za važnost hranilnic in poznali ustroj hranilnic.

Izmed privratnikov in privatnih ustanov gre v prvi vrsti gotovo pohvala hranilnemu oddelku konsumnega društva za Slovenijo, ki je založilo lične hranilne karte, po vzorcu predvojnih hranilnih kart poštne hranilnice na Dunaju. Dalje omenjam uvedbo »Čebele«, ki so poslovala med člani raznih prosvetnih društev in ki so jih zopet izvečine vodili duhovniki. Kar je bilo pred vojno šolskih hranilnic, so vse lepo zaspale, češ, saj sedaj nima nihče denarja, kdo bo pa varčeval, stari vneti voditelji teh šolskih hranilnic so odšli iz aktivne službe, mlajše moči pa nimajo za realnosti tega življenja zmisla, pa ne časa in ne volje. Na naši šoli posluje sedaj hranilnica Podmladka že tretje leto in se čisto lepo razvija. Seveda pa bratov Čehov še zdavnaj ne bomo dohiteli. Ostanemo nam pač tudi tu še za dolgo vrsto let »Nedosegljivi vzor«.

V Tržiču, 29. marca 1929.

## Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učitelstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!



Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

### Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

### Nove knjige.

—k Dr. M. Rus: Prva pomoč. Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je začel izdajati lastno knjižnico, ki bo obsegala predvsem delce socialne, zdravstvene in poučne vsebine, časih pa tudi leposlovnje. Prvi, pravkar izšli zvezek tvori dr. Rusova »Prva pomoč«, ki bo izborna služila svojemu namenu. Na kratko je v njej v sliki in besedi povedano vse, kar mora vedeti vsak človek za prvo pomoč, zato smo prepričani, da bo prišla prepotrebna brošurica v slednjo slovensko hišo. Njena cena je jako lična, cena pa uprav meznatna (3 Din, za člana PRK pa 2-50 Din). Naslednji zvezek, ki bo obsegal dr. Bevkove »Zdravilne rastline«, je tudi že v tisku. Novo knjižnico vsem najtopleje priporočamo.



## Očka ali si prinesel „OVOMALTINE“?

Skrbni roditelji vedo prav dobro, da organizem, ki se nahaja v razvitku, ne potrebuje niti čokolade, niti sladkorčkov. Izmed važnih redilnih snovi, ki služijo za vzdrževanje in moč organizma, vsebujejo sladkorčki samo sladkor, a čokolada razen sladkorja še malo redilno vrednost kakaoa.

Vitamini ne prihajajo v organizem s čokolado. Ti vitamini, ki so potrebni za razvoj kostnega in živčnega sistema, se nahajajo v sladu, mleku in jajcih. Vse redilne sestavine teh naravnih redilnih sredstev in tudi njih vitamini, se nahajajo v koncentrirani formi v

## OVOMALTINE

Ako hočemo, da bodo otroci zdravi in odporni, da ne občutijo napora šole in učnja, dajamo jim za zajutr in južino v mleko 2-3 kovine žličke OVOMALTINE, ki jo ceni, radi dobrega okusa, mlado in staro.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po 18-50 Din za zavitek.

Zahtevajte, sklicujoč se na ta list brezplačne vzorce od DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB.

je bilo glasovitih v starih časih. Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

—k Les fins et l'organisation de la Société des Nations. — Genève 1929. Sekretarijat »Društva narodov« izdaja informativne brošure o svojem delu in organizaciji. Zadržnja taka publikacija, ki je izšla v založništvu Društva narodov, je gori omenjena, ki je bila razposlana brezplačno vsem prosvetnim časopisom.

### LISTNICA UREDNISTVA.

—lu. Albin Čebular: Učenčeva samodelavnost v moderni obliki, in Ado Makarovič: Kazen — oba članka smo oddali uredništvu »Popotnika«, ker spadata v »Popotnik«.

—lu Iz tehniških razlogov smo morali nekaj člankov in dopisov odložiti za prihodnjo številko.

## MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obelinstva, vsaka beseda 50 par, najmanjši znesek Din 5.—

Šolskim vodstvom se priporoča za časa izletov hotel »Central« na Bledu. Hotel leži tik jezera. — Cena obeda 8 Din juha, 2 prikuhi, govce meso. Cena obeda 10 Din juha, 2 prikuhi, pečenka. Juha in 2 prikuhi 6 Din. Čolni po najnižji ceni na razpolago.

Se priporoča hotel »Central«, Bled.